

NORGES HØYESTERETT

Den 23. oktober 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Noer, Falch og Høgetveit Berg i

HR-2023-1999-U, (sak nr. 23-121069SIV-HRET), sivil sak, anke over sakskostnadsavgjørelse:

A

B

(advokat Alex Borch)

MDE Personell AS

(advokat Trond Hatland)

mot

Caera AS

(advokat Nils-Henrik Pettersson)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder særskilt anke over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse.
- (2) Caera AS tok våren 2021 ut stevning mot A, B og MDE Personell AS. Søksmålet gjaldt krav om erstatning for brudd på blant annet arbeidsavtaler, lojalitetsplikten i arbeidsforhold og markedsføringsloven. Kravet var knyttet til at A og B i juli 2020 sa opp sine arbeidsforhold hos Caera og begynte å arbeide for MDE Personell.
- (3) Sør-Rogaland tingrett avsa 14. desember 2021 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, B og MDE Personell AS dømmes, solidarisk ansvarlig, til å betale kroner 805 563 – åttehundreogfemtusenfemhundreogsekstire – til Caera AS, innen 14 dager fra dommens forkynnelse.
 2. Saksomkostninger tilkjennes ikke.»
- (4) A, B og MDE Personell AS anket dommen. Caera innga avledet anke.
- (5) Gulating lagmannsrett avsa 20. juni 2023 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, B og MDE Personell AS dømmes i fellesskap til å betale erstatning til Caera AS med 1 364 139 – enmilliontrehundreogsekstifiretusenett hundreogtrettini – kroner, innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.

2. A frifinnes for krav om erstatning for utgifter til juridisk bistand i forbindelse med begjæring om midlertidig forføyning.
3. MDE Personell AS, B og A dømmes i fellesskap til å betale 1 367 248 – enmilliontrehundreogsekstisyv tusentohundreogførtiåtte – kroner til Caera AS i sakskostnader for lagmannsretten innen 2 – to – uker fra dommens forkynning.
4. Det gjøres ingen endring i tingrettens sakskostnadsavgjørelse.»

- (6) *A, B og MDE Personell AS* har anket til Høyesterett.
- (7) A og B har anket særskilt over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse, domsslutningen punkt 3. Anken gjelder lovanvendelsen og bevisvurderingen. Det anføres blant annet at lovanvendelsen er uriktig ettersom lagmannsretten legger vekt på Caeras forlikstilbud i vurderingen av om selskapet fikk medhold fullt ut eller i det vesentlige, jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd. De har påstått at de skal fritas for ansvar for sakskostnader i lagmannsretten, subsidiært at sakskostnadsavgjørelsen oppheves.
- (8) MDE Personell har anket både over hele lagmannsrettens dom og subsidiært særskilt over sakskostnadsavgjørelsen. Ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning i HR-2023-1970-U er anken over dommen ikke tillatt fremmet, jf. tvisteloven § 30-4. Den særskilte anken over sakskostnadsavgjørelsen gjelder lovanvendelsen og saksbehandlingen. For lovanvendelsen anføres i hovedsak det samme som A og B, med samme påstand som dem.
- (9) *Caera AS* har inngitt tilsvaer og påstår at ankene bør nektes fremmet eller forkastes. Det anføres blant annet at spørsmålet om en part har fått medhold i det vesentlige etter tvisteloven § 20-2 andre ledd, beror på en skjønnsmessig helhetsvurdering. Lagmannsretten kan som del av sin brede vurdering legge noe vekt på Caeras forlikstilbud.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at ankene gjelder lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse. Ankeutvalget kan bare prøve lagmannsrettens lovanvendelse og saksbehandling, samt bevisvurderingen så langt den utelukkende gjelder sakskostnadsavgjørelsen, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd andre punktum. Utvalget kan treffe ny realitetsavgjørelse om kostnadene når det er grunnlag for det, jf. § 20-9 tredje ledd tredje punktum.
- (11) En part som har vunnet saken, har krav på full erstatning for sine sakskostnader fra motparten, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. I § 20-2 andre ledd er det presisert at saken er vunnet blant annet dersom parten «har fått medhold fullt ut eller i det vesentlige». Her må det tas utgangspunkt i de påstandene som er nedlagt og sammenligne det som er krevd med det som er oppnådd. Hvorvidt saken er vunnet fullt ut eller i det vesentlige, kan imidlertid ikke bare avgjøres ut fra hvor stor del av kravet parten har fått medhold i. Det må også tas hensyn til hvor tyngdepunktet i saken ligger, se blant annet Rt-2014-731 avsnitt 16.
- (12) Lagmannsretten kom til at verken en sammenligning av Caeras påstand med det selskapet oppnådde eller sakens tyngdepunkt innebar at Caera hadde vunnet ankesaken i det vesentlige.
- (13) Lagmannsretten vurderte deretter om et forlikstilbud fremsatt av Caera før ankeforhandlingen, innebar at selskapet likevel hadde vunnet i det vesentlige:

- (14) «Lagmannsretten legger til grunn at det også i forhold til vurderingen av om en part har fått medhold fullt ut eller i det vesentlige, jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd, må sees hen til betydningen av eventuelle forlikstilbud som har vært fremsatt. Det vises i den forbindelse til at Caera, før ankeforhandlingen, i prosesskrift av 27. mars 2023, fremsatte tilbud om å forlike saken i tråd med tingrettens dom, med tillegg av forsinkelsesrente frem til betaling skjer. Tilbudet ble avslått av de ankende parter i prosesskrifter av 31. mars 2023. Ved å akseptere forlikstilbudet, ville de ankende parter kommet vesentlig bedre ut enn det lagmannsretten har kommet til. Etter lagmannsrettens oppfatning må dette innebære at Caera må anses å ha vunnet saken i det vesentlige, og har da etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første, jf. andre ledd, krav på erstatning for sine fulle sakskostnader for lagmannsretten, jf. tvisteloven § 20-5.»
- (15) Etter ordlyden i §§ 20-2 og 20-3 er fremsatte forlikstilbud relevant i to sammenhenger: (i) ved vurderingen av om ansvaret for sakskostnadene skal bortfalle eller lempes etter § 20-2 tredje ledd, og (ii) ved vurderingen av om sakskostnader skal tilkjennes en part som har fått medhold av betydning uten å vinne, jf. § 20-3.
- (16) Forlikstilbud er derimot ikke nevnt i ordlyden i § 20-2 andre ledd. Slike tilbud er heller ikke, verken i lovforarbeidene, avgjørende høyesterettspraksis eller juridisk litteratur, trukket frem som relevant moment i vurderingen av om saken i det vesentlige er vunnet.
- (17) Både i tvisteloven § 20-2 tredje ledd og § 20-3 er avslåtte forlikstilbud nevnt som eksempler på «tungtveiende grunner», som i forhold til hovedregelen i § 20-2 andre ledd kan begrunne henholdsvis fritak for eller utvidelse av kostnadsansvaret. Dette er brede helhetsvurderinger. Utgangspunktet i differansevurderingen etter § 20-2 andre ledd er enklere og mindre sammensatt. Her skal det tas utgangspunkt i hvor stor del av kravet parten har fått medhold i og vurderes hvor tyngdepunktet i saken ellers ligger.
- (18) Når lagmannsretten i den foreliggende saken har vektlagt forlikstilbudet i vurderingen av om Caera har vunnet saken i det vesentlige, jf. § 20-2 andre ledd, beror dette følgelig på feil generell lovforståelse.
- (19) Dommen må derfor oppheves på dette punktet. Ankeutvalget har ikke grunnlag for å avgjøre sakskostnadsansvaret for lagmannsretten, blant annet fordi Caera har påberopt seg § 20-3, som lagmannsretten ikke har tatt stilling til.
- (20) De ankende parter har vunnet saken, selv om opphevelsespåstanden er subsidiær, jf. HR-2020-636-U avsnitt 14 følgende. De har da krav på å få dekket nødvendige sakskostnader for Høyesterett, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd, jf. § 20-5.
- (21) A og B har krevet dekket sakskostnadene for Høyesterett med 16 timer á 4 800 kroner med tillegg av merverdiavgift, totalt 96 000 kroner. Ankemotparten har gjort gjeldende at kravet er for høyt.
- (22) MDE Personell har krevet dekket sakskostnadene for Høyesterett med 6 timer á 4 900 kroner, totalt 29 400 kroner.
- (23) Høyesteretts ankeutvalg mener at de fremsatte krav overstiger hva som er nødvendige kostnader som kan kreves av ankemotparten, og tilkjenner henholdsvis 50 000 kroner og 15 000 kroner. I tillegg kommer rettsgebyr med 7 458 kroner, jf. rettsgebyrloven § 8 syvende ledd, som fordeles likt mellom de ankende parter.

(24) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

1. Lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 3, oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Caera AS 54 972
– femtifiretusennihundreogsyttito – kroner til A og B i fellesskap innen to uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.
3. I sakskostnader for Høyesterett betaler Caera AS 17 486
– syttentusenfirehundreogåttiseks – kroner til MDE Personell AS innen to uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Ingvald Falch
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)